

PREDIKTIVNI ZNAČAJ MIJELOPEROKSIDAZE ZA NASTANAK POSTOPERATIVNIH VASKULARNIH KOMPLIKACIJA

Bojan Vučinić¹, Drakče Radovanović^{2,3}, Dragan Čanović^{2,3}, Marko Spasić^{2,3}, Mladen Pavlović^{2,3}, Bojan Milošević^{2,3},

Saša Dimić¹, Boban Mitrović¹, Nikola Petković⁴

¹Kliničko bolnički centar, Kosovska Mitrovica

²Klinika za opštu i grudnu hirurgiju, Klinički centar „Kragujevac“, Kragujevac

³Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu, Kragujevac

⁴Dom zdravlja „Medicus Universalis“, Kraljevo

SAŽETAK

Nova saznanja o delovanjima mijeloperoksidaze u toku inflamatornog procesa povezanog sa infekcijama i vaskularnim lezijama ukazuju na njenu ulogu u stanju oksidativnog stresa i endotelne disfunkcije i na njen prediktivni značaj za nastanak kardiovaskularnih insulata. Produkti delovanja mijeloperoksidaze predstavljaju integrativni mehanizam koji povezuje lezije tkiva, infekcijski, inflamatorni proces, oksidativni stres, endotelnu disfunkciju i nastanak vaskularnih insulata (najčešći su arterijska i venska tromboza i konsekutivne embolije). Najčešće komplikacije operativnog hirurškog lečenja su vaskularne. Posmatrano s konzervativnog stanovišta najčešće su arterijska i venska tromboza, ali šire gledano dehiscencija sutura bi se mogla smatrati posledicom poremećene mikrocirkulacije. Sama operativna procedura kao i osnovni patološki supstrat dovode do aktiviranja inflamatorne kaskade sa aktivisanjem ćelija mijeloidne loze, pri čemu dolazi do oslobađanja i aktivisanja mijeloperoksidaze koja pored antimikrobnog ispoljava mnogostruka vaskularna dejstva. Povećana koncentracija mijeloperoksidaze u plazmi i do tri meseca pre kliničke ekspresije vaskularnog insulata ukazuje na njen prediktivni značaj. Aktuelna istraživanja predočavaju mogućnost uspešnog korigovanja posledica delovanja mijeloperoksidaze i prevenciju vaskularnih komplikacija.

Ključne reči: peroksidaza; hirurške procedure, operativne; postoperativni period.